

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Kenmerk	Schenkels, J.J.S. (Jeroen) 4217897
Vergadering	
Vergaderdatum	
Geheim	Nee
Beleidsveld	Openbare ruimte

Actualisatie Groenstructuurplan 2017-2030

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

- 1 Bij de ontwikkeling van de stedelijke groenstructuur de volgende drie hoofdpogaven te blijven hanteren: 1) Vergroten van de ecologische, recreatieve en landschappelijke kwaliteit van het bestaande stedelijk groen van Utrecht voor mensen, planten en dieren; 2) Verbeteren van de bereikbaarheid van de groengebieden rond Utrecht door recreatieve en ecologische verbindingen aan te leggen; 3) Uitbreiden van de groene buitenruimte door grootschalige groengebieden om de stad aan te leggen
- 2 Gezonde verstedelijking als extra opgave toe te voegen aan de groenopgave van de stad.
- 3 Klimaatadaptatie als extra opgave toe te voegen aan de groenopgave van de stad
- 4 In te stemmen met de ontwikkeling van de groenstructuur volgens de Actualisatiekaart visie Groenstructuur 2030 op pagina 40 van de Actualisatie Groenstructuurplan 2017 - 2030
- 5 De Actualiseerde Groenstructuurplan 2017 - 2030 als beleidskader te gebruiken voor de groeiopgave van de stad.
- 6 De projecten van het Meerjaren Groenprogramma in te vullen volgens de drie hierboven genoemde bestaande en de twee nieuwe opgaven.
- 7 In de programmastructuur bij het programma Openbare Ruimte en Groen de volgende indicatoren toe te voegen: 1) Indicator voor Gezonde verstedelijking: 'Tevredenheid groen dichtbij' (inwoners enquête); 2) Indicator voor Klimaatadaptatie en vergroening: de hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden
- 8 De Actualisatie Groenstructuurplan 2017 -2030 op te nemen in de 'Omgevingsvisie Utrecht, versie 1.0', en toe te voegen aan het overzicht 'Beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht 1.0' en de internetpagina <https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/beleid/omgevingsvisie>
- 9 De Actualisatie Groenstructuurplan 2017 -2030 vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. G.G.H.M. Haanen

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Bijlages

Voorstel: Voorstel_9225

Bijlage: Actualisatie Groenstructuurplan 2017 - 2030 (december 2017)

Bijlage: Beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht 1.0 (december 2017)

Eerdere besluitvorming

Groenstructuurplan 2007 Stad en land verbonden, mei 2007

Meerjarengroenprogramma jaarsnede 2007 tot en met 2017

Bomenbeleid Utrecht, 2009 incl. Evaluatie van het Bomenbeleid 2013-2016

Uitvoering

Context

Deze 'Actualisatie van Groenstructuurplan Utrecht' is opgesteld naar aanleiding van de motie (2016/109) 'Voor een gezonde groene toekomst' en maakt inzichtelijk hoe we met de stedelijke groenstructuur bijdragen aan de nieuwe opgaven die er afkomen op de stad Utrecht. Daarbij bouwen we voort op de oorspronkelijke ambities uit het Groenstructuurplan 2007.

Dit geactualiseerde Groenstructuurplan 2017 kent drie hoofdopgaven:

1. Vergroten van de ecologische, recreatieve en landschappelijke kwaliteit van het bestaande stedelijk groen van Utrecht voor mensen, planten en dieren;
2. Verbeteren van de bereikbaarheid van de groengebieden rond Utrecht door recreatieve en ecologische verbindingen aan te leggen;
3. Uitbreiden van de groene buitenruimte door grootschalige groengebieden om de stad aan te leggen.

We voegen twee extra opgaven toe: gezonde verstedelijking en klimaatadaptatie.

De opgaven breiden we uit met het oog op de uitdagingen waarvoor onze stad staat. Utrecht groeit; in 2030 telt de stad naar verwachting ongeveer 410.000 inwoners. De groene ruimte in de stad wordt daardoor steeds intensiever gebruikt. Ook staan we voor de opgave, de stad aan te passen aan de verwachte gevolgen van de klimaatverandering ('klimaatadaptatie'). Aan de drie hoofdopgaven voegen we daarom de opgaven 'gezonde verstedelijking' en 'klimaatbestendig' toe. Deze nieuwe opgaven bereiken we door efficiënt en multifunctioneel ruimtegebruik en natuur in te zetten voor de ecologische economische en sociale kwaliteit van de stad (zgn. 'Nature Based Solutions'). Hiervoor versterken we ecosystemen, om zo minder afhankelijk te zijn van techniek. Voorbeelden zijn onder meer vaker kiezen voor wateropvang door infiltratie (bijvoorbeeld wadi's), verbindingen van groenstructuren benutten voor meer bewegen, meer zelfbeheer ten behoeve van sociale cohesie, meer bomen voor verkoeling, groen voor iedereen dichtbij en bereikbaar. Met deze extra opgaven blijven we werken aan onze ambities voor 2030, maar stellen we ook de voorwaarde dat het groen met zijn functionele (of ecologische) eigenschappen een bijdrage levert aan de gezonde verstedelijking of klimaatadaptatie.

De extra opgaven worden geïmplementeerd in de groenontwikkeling van de stad. De groenopgaven zullen we zo veel mogelijk combineren met de wateropgaven omdat deze multifunctionele inzet van de ruimte een effectieve oplossing geeft voor de stedelijke opgave en meerwaarde biedt voor de inwoners en de biodiversiteit.

Net als in de afgelopen jaren realiseren we het Groenstructuurplan in samenwerking met onze bewoners, met bedrijven en organisaties en andere stakeholders. Samen benutten we de volledige potentie van het natuurlijke en maatschappelijke kapitaal van onze stad.

Beslispunt

- 1 Bij de ontwikkeling van de stedelijke groenstructuur de volgende drie hoofdopgaven te blijven hanteren: 1) Vergroten van de ecologische, recreatieve en landschappelijke kwaliteit van het bestaande stedelijk groen van Utrecht voor mensen, planten en dieren; 2) Verbeteren van de bereikbaarheid van de groengebieden rond Utrecht door recreatieve en ecologische verbindingen aan te leggen; 3) Uitbreiden van de groene buitenruimte door grootschalige groengebieden om de stad aan te leggen

Argumenten

- 1.1 Het huidige groenbeleid dat uit gaat van het versterken van de groenstructuur, gebaseerd op ecologische, recreatieve, landschappelijke incl. cultuurhistorische samenhang, zorgt voor het verbeteren van het leefmilieu voor mensen, planten en dieren.
Het werken aan het groene netwerk, waarbij de verbinding tussen het groen in de wijken met de grote groengebieden rondom de stad versterkt wordt draagt in grote mate bij aan

een gezonde stad. Dit is een basisconditie voor de nieuwe opgaven voor groei en intensiever gebruik van de stad en klimaatverandering. Daarmee blijft dit de basisopgave.

Meer en beter groen in de stad

We blijven de stedelijke groenstructuur in de stad en vooral in de groenarme wijken verbeteren en versterken, zodat iedere bewoner toegankelijk groen dichtbij huis heeft. We maken natuurwaardenkaarten voor behoud en versterking van de biodiversiteit in de stad.

Sneller naar buiten

We gaan door met het aanleggen en verbeteren van de groenblauwe verbindingen naar de groengebieden in en om de stad. Door deze verbindingen multifunctioneel in te richten leveren ze een bijdrage aan de gezonde verstedelijking. Het gaat onder andere om aanleg van nieuwe wandel- en fietsverbindingen en het versterken van ecologische verbindingen. We leggen meer faunapassages aan in de stad.

Meer groen om de stad

Met regionale partners willen we verder werken aan meer groen om de stad. De afgelopen tien jaar is ruim 360 ha nieuw recreatief groen aangelegd en de afronding van deze opgave loopt nog door. We willen met de regio samen werken aan een gezamenlijke inzet voor gezonde verstedelijking, klimaatadaptatie, natuur en recreatie op basis van landschappelijke en cultuurhistorische waarden in de verschillende gebieden rondom de stad. We werken aan het gericht doorontwikkelen van bestaande groene recreatiegebieden en het realiseren van nieuwe mogelijkheden voor natuur en recreatie.

Beslispunt

- 2 Gezonde verstedelijking als extra opgave toe te voegen aan de groenopgave van de stad.

Argumenten

2.1 Met het toevoegen van de opgave 'gezonde verstedelijking' dragen we bij aan een gezonde stad.

In het Groenstructuurplan van 2007 was deze opgave niet expliciet benoemd. Door bij aanleg, inrichting en beheer van groen en water meer te streven naar multifunctionaliteit kan de ruimtelijke en sociale kwaliteit van de stad worden verbeterd en daarmee een bijdrage worden geleverd aan een gezonde verstedelijking. Dat levert ruimte op voor ontmoeten, recreatie en sport, maar ook voor luchtzuivering en beperking van geluidhinder.

Onderzoeken tonen aan dat de nabijheid van groen een belangrijke bijdrage levert aan betere gezondheid en levensverwachting van mensen. Dat geldt ook in Utrecht, waar de levensverwachting per wijk behoorlijk uiteenloopt.

Vanwege de gevraagde bijdrage van het groen aan de gezonde verstedelijking zullen we de komende jaren meer en beter groen vormgeven, met name in die delen van de stad met relatief weinig groen, zoals delen van de binnenstad (Stationsgebied, Dichterswijk), Noordwest (Zuilen en Ondiep), Zuid (Rivierenwijk), West (Lombok) en delen van de aandachtswijken Kanaleneiland en Overvecht.

De groen-blauwe verbindingen met de stad richten we zodanig in dat deze een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan de gezondheid van de inwoners van de stad.

2.2 Het sluit aan op de City Deal Waarden van Groen en Blauw.

Op 31 mei 2016 heeft het college de City Deal waarden van Groen en Blauw ondertekend. Deze Deal dient voor kennis- en instrumentontwikkeling om Groene en Blauwe waarden in onze plannen te versterken. Deze aanpak levert kansen om natuur in projecten en

ontwikkelingen beter te benutten.

Beslispunt

- 3 Klimaatadaptatie als extra opgave toe te voegen aan de groenopgave van de stad

Argumenten

- 3.1 De inzet van groen en water levert een wezenlijke bijdrage aan klimaatadaptatie
Het toevoegen van de klimaatopgave is een logische stap in de actualisatie van ons groenbeleid.
Uit onderzoek blijkt dat vergroening en ontharding bijdragen aan de klimaatopgave voor betere wateropvang, (piekberging). Door meer groen en bomen wordt meer water verdampt dat bijdraagt aan afkoeling van de stad. Daarnaast draagt bladerdak van bomen actief bij aan schaduw en daarmee verkoeling
We investeren op die plekken in de stad waar stenen ingeruild kunnen worden voor groen. Ook hier ligt de prioriteit op de groenarme wijken, op plekken die al risico lopen op wateroverlast of hittestress. We werken aan de bewustwording van bewoners over een meer natuurlijke inrichting van hun particuliere tuinen.
We zetten daarbij extra in op het verbeteren van de stedelijke bomenstructuur, omdat meer en grotere bomen ook de buffercapaciteit voor extra waterberging bij piekbuien vergroten en zorgen voor verkoeling in de stad. Ook dragen de bomen bij aan de kwaliteit van de verbindingen naar buiten.

Kanttekeningen

- 3.1 In de Ruimtelijke Strategie Utrecht (2016) wordt gezonde verstedelijking als leidend principe genoemd, daar valt klimaatadaptatie onder.
Omdat voor 'gezondheid' en 'klimaatadaptatie' de inzet van groen verschillend kan zijn, nemen we gezonde verstedelijking en klimaatadaptatie als aparte opgaven mee.

Beslispunt

- 4 In te stemmen met de ontwikkeling van de groenstructuur volgens de Actualisatiekaart visie Groenstructuur 2030 op pagina 40 van de Actualisatie Groenstructuurplan 2017 - 2030

Argumenten

- 4.1 Door de ruimtelijke ontwikkelingen die sinds 2007 hebben plaatsgevonden en het toevoegen van de opgaven vanuit gezonde verstedelijking en klimaatadaptatie is een actualisatie van de kaart nodig. De basis van de kaart blijft bestaan uit de driedeling van recreatieve, ecologische, landschappelijke, inclusief cultuurhistorische waarden. De kaart is aangevuld met de nieuwe gebieden in onze groenstructuur.
De basis van de kaart blijft bestaan uit de driedeling van recreatieve, ecologische, landschappelijke, inclusief cultuurhistorische waarden. De kaart is aangevuld met de nieuwe gebieden in onze groenstructuur.

Beslispunt

- 5 De Actualiseerde Groenstructuurplan 2017 - 2030 als beleidskader te gebruiken voor de groeiopgave van de stad.

Argumenten

- 5.1 Opgaven voor gezonde verstedelijking vanuit de RSU en klimaatverandering vragen om een brede integrale en samenhangende aanpak, waarmee onze ambities kunnen worden gerealiseerd.
- 5.2 Door in opgaven voor ontwikkelingsprojecten de vijf opgaven uit het groenstructuurplan middels de potenties van natuur en ecosysteemdiensten mee te nemen verwachten we tot betere oplossingen te komen op het vlak van gezonde verstedelijking en klimaatverandering.
Bij gebiedsontwikkeling in bij de prioritaire gebieden uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU, 2016), nemen we het groen en blauw vanaf de start mee in de planontwikkeling. We werken bij de binnenstedelijke verdichting met 'Nature Based Solutions', op de natuur geënte oplossingen, om groen en water te laten bijdragen aan de gewenste ambitie van gezonde verstedelijking.

Beslispunt

- 6 De projecten van het Meerjaren Groenprogramma in te vullen volgens de drie hierboven genoemde bestaande en de twee nieuwe opgaven.

Argumenten

- 6.1 De opgaven uit dit Groenstructuurplan worden vertaald in doelen, die worden bereikt met het jaarlijks investerings- en uitvoeringsprogramma: het Meerjaren Groenprogramma.
Daarin geven we aan welke doelen en resultaten we met welke projecten willen bereiken.
- 6.2 Voor het Meerjaren Groenprogramma is jaarlijks 2,3 mln beschikbaar. De extra opgaven worden in de prioritering van projecten meegenomen.
We blijven 'werk met werk maken', zodat het effect van de investeringen wordt vergroot ('warme programmering'). Dit doen we met externe co-financiers als Provincie, waterschappen, Rijk, Europa en diverse particuliere en maatschappelijke partijen in en om de stad.
- 6.3 Groenprojecten met het doel klimaatadaptatie dragen vaak ook bij aan de opgaven uit het Plan Gemeentelijke Watertaken 2016-2019.
Dit levert synergievoordeel op.

Kanttekeningen

- 6.1 Het intensiever en multifunctioneel gebruik van de groene ruimte vraagt ook om intensiever onderhoud
Bij de investeringsstrategie RSU is rekening gehouden met de onderhoudskosten als gevolg van de groei van de stad en het intensiever gebruik van de openbare ruimte.
- 6.2 Het jaarlijkse beschikbaar budget voor het Meerjaren Groenprogramma is leidend voor de mate waarin we maximaal projecten kunnen uitvoeren.
Meer ambities vereisen een ander financieel kader.

Beslispunt

- 7 In de programmastructuur bij het programma Openbare Ruimte en Groen de volgende indicatoren toe te voegen: 1) Indicator voor Gezonde verstedelijking: 'Tevredenheid groen dichtbij' (inwoners enquête); 2) Indicator voor Klimaatadaptatie en vergroening: de hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden

Argumenten

7.1 Deze indicatoren voor Gezonde verstedelijking en Klimaatadaptatie zijn nodig om de effecten van het beleid jaarlijks te meten.

Onderzoek toont aan dat er een relatie is tussen de bereikbaarheid en kwaliteit van het groen in de woonomgeving en de gezondheid. De Utrecht monitor meet de tevredenheid van bewoners over de kwaliteit en bereikbaarheid van groen in de woonomgeving al sinds 2010. De toename in tevredenheid is daarom een indicator voor groen in de directe woonomgeving en voor de gezonde verstedelijking.

De indicator gaan we uitwerken hoe de groei van het groen per huishouden gelijke tred houdt met de groei van de stad. We onderbouwen de meetmethodiek van deze indicator voor de Voorjaarsnota 2018.

Deze indicator levert de gevraagde maatstaf voor groen in relatie tot de groei van de stad.

Beslispunt

- 8 De Actualisatie Groenstructuurplan 2017 -2030 op te nemen in de 'Omgevingsvisie Utrecht, versie 1.0', en toe te voegen aan het overzicht 'Beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht 1.0' en de internetpagina <https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/beleid/omgevingsvisie>

Argumenten

- 8.1 De omgevingsvisie Utrecht bevat het overkoepelende integrale beleid over de fysieke leefomgeving en het stedelijke beleid over de diverse beleidsvelden. Het Groenstructuurplan 2017 behoort daar toe.

- 8.2 Het Groenstructuurplan 2017 stelt gemeentelijke beleidsdoelen over de fysieke leefomgeving.

In een afwegingskader stelt het de randvoorwaarden voor de wijze van besluitvorming bij ontwikkelingen in de stedelijke groenstructuur

Beslispunt

- 9 De Actualisatie Groenstructuurplan 2017 -2030 vast te stellen.

Opgesteld door	Ontwikkelorganisatie Ruimte Schenkels, J.J.S. (Jeroen)
Kenmerk	4217897
Vergadering	
Vergaderdatum	
Jaargang en nummer	
Beleidsveld	Openbare ruimte

Actualisatie Groenstructuurplan 2017-2030

besluit

- 1 Bij de ontwikkeling van de stedelijke groenstructuur de volgende drie hoofdpogaven te blijven hanteren: 1) Vergroten van de ecologische, recreatieve en landschappelijke kwaliteit van het bestaande stedelijk groen van Utrecht voor mensen, planten en dieren; 2) Verbeteren van de bereikbaarheid van de groengebieden rond Utrecht door recreatieve en ecologische verbindingen aan te leggen; 3) Uitbreiden van de groene buitenruimte door grootschalige groengebieden om de stad aan te leggen
- 2 Gezonde verstedelijking als extra opgave toe te voegen aan de groenopgave van de stad.
- 3 Klimaatadaptatie als extra opgave toe te voegen aan de groenopgave van de stad
- 4 In te stemmen met de ontwikkeling van de groenstructuur volgens de Actualisatiekaart visie Groenstructuur 2030 op pagina 40 van de Actualisatie Groenstructuurplan 2017 - 2030
- 5 De Actualiseerde Groenstructuurplan 2017 - 2030 als beleidskader te gebruiken voor de groeiopgave van de stad.
- 6 De projecten van het Meerjaren Groenprogramma in te vullen volgens de drie hierboven genoemde bestaande en de twee nieuwe opgaven.
- 7 In de programmastructuur bij het programma Openbare Ruimte en Groen de volgende indicatoren toe te voegen: 1) Indicator voor Gezonde verstedelijking: 'Tevredenheid groen dichtbij' (inwoners enquête); 2) Indicator voor Klimaatadaptatie en vergroening: de hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden
- 8 De Actualisatie Groenstructuurplan 2017 -2030 op te nemen in de 'Omgevingsvisie Utrecht, versie 1.0', en toe te voegen aan het overzicht 'Beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht 1.0' en de internetpagina <https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/beleid/omgevingsvisie>
- 9 De Actualisatie Groenstructuurplan 2017 -2030 vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op

De griffier	De voorzitter gemeenteraad
mr. M. van Hall	mr. J.H.C. van Zanen